

Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej jest polskim świętem obchodzonym co roku 13 kwietnia. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił je poprzez aklamację 14 listopada 2007 roku, a jego przesłaniem jest oddanie hołdu ofiarom zbrodni katyńskiej.

W dokumencie czytamy: „W hołdzie Ofiarom Zbrodni Katyńskiej oraz dla uczczenia pamięci wszystkich wymordowanych przez NKWD na mocy decyzji naczelnych władz Związku Sowieckiego z 5 marca 1940 roku, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia 13 kwietnia Dniem Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej.”

Katyn jest miejscem symbolicznym, pokazującym efekty zbrodniczej polityki sowieckiej wobec narodu polskiego. Blisko 22 tysiące jeńców obozów w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku oraz więźniów z terenów polskich zagarniętych w 1939 r. przez Związek Sowiecki zostało zamordowanych strzałem w tył głowy i zakopanych w bezimiennych masowych mogiłach, na których posadzono lasy, aby na zawsze zatrzeć wszelkie ślady bestialstwa. Ofiary to głównie znaczący obywatele państwa polskiego: oficerowie Wojska Polskiego i Policji, urzędnicy administracji państwowej oraz przedstawiciele intelektualnych i kulturalnych elit Polski. Dzięki staraniom wielu osób i instytucji pamięć o zamordowanych nie zaginęła i po ekshumacjach ich szczątki złożone zostały na cmentarzach w Katyniu, Miednoje i Charkowie.

Dzień Pamięci obchodzony jest w rocznicę opublikowania przez Niemców w 1943 r. informacji o odkryciu w Rosji masowych grobów oficerów Wojska Polskiego. Związek Radziecki przyznał się oficjalnie do popełnienia zbrodni dopiero po pięćdziesięciu latach od dokonania mordu tj. 13 kwietnia 1990 roku, kiedy to Michaił Gorbaczow przekazał gen. Wojciechowi Jaruzelskiemu listy przewozowe NKWD z obozów w Kozielsku i Ostaszkowie oraz spis jeńców obozu w Starobielsku. Od tego dnia, Dzień Pamięci obchodzono przez kilkanaście lat jako Światowy Dzień Ofiar Katynia. Obchody w 2010 roku, z okazji 70. rocznicy zbrodni katyńskiej, zapisały się czarną kartą w historii Polski. 10 kwietnia samolot rządowy z polskim prezydentem na pokładzie, lecący na uroczyste obchody w Katyniu, rozbił się pod Smoleńskiem. Wszyscy zginęli na miejscu, uroczystość została odwołana.

Wśród bohaterów pomordowanych na Wschodzie są funkcjonariusze Policji Państwowej związani z Ziemią Łęczycką:¹

¹ źródła: Bolesław Solarski „Noty biograficzne łęczycan zamordowanych w Katyniu”, Notatki Płockie 40/4-165, r. 1995, str. 30-31;

- Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny t. V wyd. Archiwum Państwowe w Płocku, r. 1999, str. 152-168;

- Jędrzej Tucholski „Mord w Katyniu. Kozielsk. Ostaszków. Starobielsk. Lista ofiar”; Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1991.

- Konrad Czerniewski i in. „Rozstrzelany życia los... Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk; Stowarzyszenie Rodzina Katyńska w Łodzi Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Łódź 1997.

- Rocznik Łódzki t. XLII, wydawnictwo poświęcone dziejom Łodzi i ziem woj. łódzkiego, piotrkowskiego, sieradzkiego i skierniewickiego, wyd. Polskie Towarzystwo Historyczne oddział w Łodzi, Łódź 1995.

- K. Banaszek, W. K. Roman, Z. Sawicki, Kawalerowie orderu Virtuti Militari w mogiłach katyńskich, Warszawa 2000, s. 278.

ADAM KORPIŃSKI – absolwent Akademii Wojskowej w Wiener-Neustadt. Walczył w wojnie polsko-radzieckiej, w czasie której został ranny. W 1922 r. przeniesiony do rezerwy. W latach następnych zatrudniony w Policji Państwowej, w tym w latach 1934-1937 jako komendant Powiatowej Komendy Policji Państwowej w Łęczycy w stopniu komisarza. W latach 1938-1939 komendant Powiatowej Komendy Policji Państwowej w Kostopolu, woj. wołyńskie w stopniu nadkomisarza. Więzień obozu w Ostaszkowie, zamordowany w kwietniu 1940 r. w Miednoje.

CZESŁAW SWINARSKI – Żołnierz Legionów, po bitwie pod Kaniowem dostał się do niewoli niemieckiej, skąd zbiegł w 1919 roku. Służył w 5 Dywizji Piechoty Legionów, potem w Wojskowej Straży Kolejowej, a po jej likwidacji w Policji Państwowej. Ukończył szkołę oficerską Policji Państwowej w Warszawie. W latach 1937-1939 Komendant Powiatowej Komendy Policji Państwowej w Łęczycy. Odznaczony Orderem Virtuti Militari 5 kl., Krzyżem Walecznych i Medalem Niepodległości. W 1939 r. zmobilizowany jako porucznik do Korpusu Ochrony Pogranicza w Kostopolu. Więzień Ostaszkowa, zamordowany w kwietniu 1940 r. w Katyniu.

FRANCISZEK CIEŚLAK – początkowo służył w Komendzie Powiatowej w Kole. W l. 1921-1922 w policji województwa poleskiego, następnie województwa łódzkiego: w Posterunku w Piątku oraz w Komendzie Powiatowej w Łęczycy, a następnie w XI i VIII Komisariacie w Łodzi. Zamordowany w kwietniu 1940 r. w Miednoje.

FRANCISZEK CZYŻ – starszy posterunkowy Policji Państwowej w 1929 r. przeniesiony z policji województwa kieleckiego do Komendy Powiatowej w Łęczycy i przydzielony do Posterunku w Ozorkowie, gdzie pełnił służbę we wrześniu 1939 r. Uwięziony w Ostaszkowie, zamordowany w 1940 r. w Miednoje.

MIECZYŚLAW GUZENDA – walczył w wojnie 1920 r., wstąpił do policji w Białymstoku. W roku 1927 przeniesiony do Łodzi, skąd w 1936 r. przeszedł do Ozorkowa. Ewakuowany w pierwszych dniach września 1939 r. przez Warszawę do Kostopola, skąd został wywieziony w nieznanym kierunku. Zginął prawdopodobnie w Ostaszkowie.

BOLESŁAW MAJCHROWICZ – starszy przodownik Policji Państwowej w Komendzie Powiatowej Policji w Łęczycy, w 1939 r. Komendant Posterunku Policji w Ozorkowie. Zamordowany w kwietniu 1940 r. w Twerze.

JAN PIKUŁA - funkcjonariusz Policji Państwowej od 1929 r., w latach 1933-1938 służył w Powiatowej Komendzie w Łęczycy w stopniu kaprała. W lutym 1938 r. przeniesiony do Łodzi i awansowany do stopnia przodownika w Wydziale Śledczym komendy powiatowej. 5 września 1939 r. wraz z Komendą Łódzką Policji Państwowej ewakuowany na tereny wschodnich województw RP dostał się do niewoli sowieckiej. Zamordowany w kwietniu 1940 r. w Miednoje.

ANTONI SZLAKOWSKI – starszy posterunkowy Policji Państwowej. W latach 1918-1921 w Wojsku Polskim, uczestnik walk z bolszewikami. W policji od 1923. Początkowo służbę pełnił w Łęczycy, a następnie w Łodzi. Zamordowany w 1940 r. w Miednoje.

JÓZEF RYŚ – starszy posterunkowy Policji Państwowej Komendy Powiatowej Policji w Łęczycy. Zamordowany w kwietniu 1940 r. w Miednoje.

ROMAN WALENCIKIEWICZ – przodownik Posterunku Policji w Wartkowicach. Więzień obozu w Ostaszkowie, zamordowany w 1940 r. w Miednoje.

JÓZEF WESOŁOWSKI – starszy posterunkowy Policji Państwowej Komendy Powiatowej Policji w Łęczycy. Zamordowany w 1940 r. w Miednoje.

MARIAN WILMAŃSKI – funkcjonariusz Policji Państwowej od 1929 r. Służbę pełnił początkowo w województwie stanisławowskim skąd przeniesiony do Komendy Powiatowej w Łodzi, a następnie w 1939 r. do Komendy Powiatowej w Łęczycy, jako starszy posterunkowy Posterunku Policji w Parzęczewie. Zginął w 1940 r. w Miednoje.

ALEKSANDER WÓJCIK – posterunkowy Komendy Powiatowej Policji w Łęczycy. Zginął w 1940 r. w Miednoje.

ZYGMUNT ŻANDAROWSKI – żołnierz Legionów, członek POW, obrońca Lwowa i Przemysła. W 1924 r. rozpoczął służbę w Policji Państwowej w Komendzie Powiatowej w Łęczycy, by zakończyć na stanowisku Komendanta Posterunku w Wadlewie, pow. piotrkowski. Zamordowany w 1940 r. w Miednoje.

Pamięci ich wszystkich poświęcona jest tablica, przed którą zebraliśmy się dzisiaj, aby oddać należną im Cześć.